

האשה שנתארמלה

פרק שני כתובות

כו.

עין משפט נר מצוה

והטבילונו. מפני שסתם תינוק מטופח באשפות ושרלים מוזנין סס:
לערב. לזרין הערב שמש: **והחולק צ"ד.** קא ס"ד שעל פי צ"ד
הקצוע בעיר היו חולקין לו תרומה צבית הגרנות ולקמיה פריך אי
צ"ד לא היו חוקה היכא הו"א חוקה: **צמר דקנסיהו עזרא.**

ללוים דלא ליתבו לכו כדלמרי צבמות
צ"פ יש מותרות (דף פ"ו): **לוי דלאו**
לוי הוא. כלומר צלוי ליכא לספוקי
דהא צלוי כהן: **למ"ד וי.** פלוגתא
היא צבמות (סס): **צנכסי צלוי וי**

אינה חוקה. להשצית מעליו קול היו"א
על אמו שהיא גרושה והוא חלל:
פשיעא. דהא אפי' הוא חלל יורש את
אביו: **רצן שמעון היינו רבי אליעזר.**
דהא זלוי צנכוס שיש עוררין לא אמר
רצן שמעון דליהו חד נאמן וכי אמר
מעלין צנכוס שאין עוררין קאמר:
ד"ר א סבר ערער חד. הו ערער ואין
אחד נאמן עליו להכשירו: **ונפק**
עליה קלא. קול בעלמא ולא עדות:
ואחסינייה. מן הכהונה עד שיצדקו
את הדבר שמעלה הוא לכהונה:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] גבי האמר ר' יוחנן
דכרי הכל אין עוררין
פחות משנים. עי' חוב
ד"ה והלמרי ונחשושי רי"ן
במולין פ"א ע"ה ד"ה
וקפא לן:

מוסף רש"י

והטבילונו. לפי שדרכו
של תינוק לטפח בשלש
ובטומאות (ב"ק פ"ד).
והבירי בדילין ממני.
מפני תומתו (סס).
רשב"ג היינו רבי
אליעזר. דהא זלוי
צנכוס שיש עוררין עליו
לא אמר רשב"ג דליהו
חד נאמן וכי אמר מעלין
צנכוס שאין עוררין קאמר
(רשב"ג ב"ב לא). וערער
חד איכא בינייהו. והא
דקמי צנכוס שיש עליו
עוררין היינו עד אחד
הפוסלו ונכחשו על אחד
המכשירו (סס). דרבי
אליעזר סבר ערער חד.
הו ערער ואין עד אחד
נאמן עליו להכשירו (סס).
ורשב"ג סבר ערער
חד. עינין אכל צנכוס
ערער אחד הו עד אחד
נאמן להכשירו (סס). והא
אמר ר' יוחנן. לא
חטיפס היכא קמי (סס)
(ג). ונפק עליה קלא.
בעלמא ולא עדות (סס).
ואחסינייה. מן הכהונה
עד שיצדקו את הדבר,
שמעלה היא בכהונה, וכל
זה יתור לטון הוא בלא
זרין. דכלל קול נמי
מיומקאט שמעמחא שפיר
בעד אחד מכשיר משקרא
ועד אחד צנכוס ושינס
עדים עוררין ביניהם,
כדמפרש ואזיל, חלל משום
הכי נקט ליה דבעי למימר
ואמי עד אחד ואמר
דכהן גמור הוא ואכסינייה,
דלמא חלל עד אחד
להכשירו חלל אס כן י"א
עליו פסלות קודם לכן
(סס).

במסיה לפי תומו כי הא דאמר רב יהודה
אמר שמואל (ס) **מעשה באדם אחד שהיה**
מסיה לפי תומו ואמר זכורני כשאני תינוק
ומורכב על כתיפו של אבא והוציאני מבית
הספר והפשיטוני את כותנתי והטבילוני
לאכול בתרומה לערב ור' חייא מסיים בה
והבירי בדילין ממני והיו קורין אותי יוחנן
אוכל חלות והעלהו רבי לכהונה על פיו תניא
ר"ש בן אלעזר אומר כשם שתרומה חוקה
לכהונה כך מעשר ראשון חוקה לכהונה
והחולק בבית דין אינה חוקה מעשר ראשון
דלוי הוא כר"א בן עזריה דתניא (ב) **תרומה**
לכהן מעשר ראשון ללוי דברי ר"ע ר"א בן
עזריה אומר מעשר ראשון אף לכהן אימור
דאר"א בן עזריה אף לכהן לכהן וללוי מי
אמר י"א בן עזריה דתניא (ג) **אמר רב חסדא הכא**
במאי עסקינן ובגון דמוחזק לן באבוב דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן
גרושה ובן חלוצה הוא וחלקו ליה לדידיה מעשר בבית הגרנות לוי דלאו
לוי הוא מאי איכא למימר בן גרושה או בן חלוצה הוא לא מיבעיא למאן
דאמר (ד) **מעשר ראשון אסור לזרים דלא הוו יתבי ליה אלא אפילו למ"ד**
מעשר ראשון מותר לזרים הני מילי למיספק להו אבל בתורת חלוקה
לא יתבי ליה והחולק בבית דין אינה חוקה אי בבית דין לא הו"א חוקה
היכא הו"א חוקה אמר רב ששת הכי קאמר (ה) **החולק תרומה בנכסי אביו עם**
אחיו בבית דין אינה חוקה פשיטא מהו דתימא מדהנה לאכילה האי
נמו לאכילה קמ"ל הנה לאכילה האי לובוני: רבי יהודה אומר אין מעלין
לכהונה על פי עד אחד וכו'. **רשב"ג** היינו רבי אליעזר וכי תימא ערער
חד איכא בינייהו דרבי אליעזר סבר ערער חד ורשב"ג סבר ערער רבי
(ו) **אמר רבי יוחנן דברי הכל** (ז) **אין ערער פחות משנים אלא הכא במאי**
עסקינן דמוחזק לן באבוב דהאי דכהן הוא ונפק עליה קלא דבן גרושה
או בן חלוצה הוא ואחסינייה ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא
ואכסינייה

במסיה לפי תומו. וא"ת ומנ"ל דהכי הוא דלמא ר' חייא העלה
בן על פי אביו צנכוס לפי תומו ורבי העלה אח ע"פ
אחיו אפי' בלא מסיה ואר"י דמסתמא דממאי דקמני צברייתא
מילמא דרבי עשה רבי מעשה ועוד דאי אפשר דרבי העלה אח
ע"פ אחיו ללוי אפילו בלא מסיה

דהתם אין שייך לומר שנידו להאכילו
מעשר למ"ד מעשר ראשון מותר
לזרים: **מבית הספר.** נקט שלא
לומר שהוא צד כדלמרי צנכוס פירקין
(לקמן דף כח.). **י"א בן עזריה דקנסיהו**
עזרא. ולר"ע דקודם קנסא הו"א דוקא
ללוי צמר קנסא אף לכהנים אכל
לר"א בן עזריה דמקמי קנסא הו"א
אף לכהן צמר קנסא הו"א לכהן דוקא
והא דמעשר ראשון חוקה לכהונה ולא
אמאי כ"י אלעזר בן עזריה ולא
כ"ר"ע ויש שמוחקין אין ומפרשים
דהא דקאמר צמר דקנסיהו עזרא
הו"א אפי' לר"ע דצמר קנסא הו"א לכהן
לכהן דוקא והו"א כמו חלל ושיעור
הו"א צדס דהא צממה מקומות מוכיח
דמעשר ראשון ללוי אף צמר קנסא
דמתן צ"פ כל הגט (עינין דף ג').
המלוה מעות את הכהן ולא הו"א
להיות מפריש עליהן כו' וכן התם
בגמרא ישראל שאמר לכן לוי כור
מעשר לאצין צדי וצ"פ הרוע (מולין)
קלא: (סס) פריך מעשר ראשון ללוי
הוא וכן צממה מקומות והיינו כ"ר"ע
ועוד דלמ"ד קנסא לעניים היכי הו"א
חוקה לכהונה דללוי דר"ע פליגי
צ"פ יש מותרות (צבמות פ"ו) (סס) דאיכא
למ"ד קנסא לכהנים ואיכא למ"ד
לעניים דל"י אלעזר בן עזריה הו"א
דוקא לכהן ואפי' לעשירים כמו קודם
קנסא דלא קנסס עזרא שהרי עלו
ולמ"ד קנסא לעניים שמעם התם
דוקא קנסא לעניים ולא לכהנים עשירים
אפי' צימי טומאה דלית ליה צימי
טומאה עניים הוו ועניים דהתם אין
לפרש עניי לויים דוקא ולא עניי

ישראל וכהנים דא"כ נשמרו עניי לויים צממה עלו ועוד דמשמע התם אילו הו"א כהנים צימי טומאתם עניים לר"ע הו"א שקלי אע"ג
דלענין חלוקת מעשר הו"א ישראל דללוי ולא לכהן קאמר חלל לעניים צין עניי כהנים צין עניי לויים ולמ"ד מעשר ראשון מותר
לזרים שקלי אפילו עניי ישראל אכל למ"ד אסור לזרים אין נראה שנתן לעניי ישראל כדי למוכרו דמילתא דלתי לידה תקלה לא חתקינן
בצין דאיכא למיחש דלמא חתי למיכיליה (א) **דלמרי צנכוס לא מיבעיא חתי לזרים אסור לזרים כו' ולר"ע לא הפקיע עזרא את הלויים**
מכל וכל להשוותן לישראל וכהנים שלא יעלו עשירים לויים אלא עניי לויים צממה עניות אלא ללויים צין עניים צין עשירים היו חולקים
לעולם כדמוכח בכל הנהו שהבאתי שהיו נוטלין צממה לזרות ועוד דר"ג צנכוס שנתן מעשר ראשון לר' יהושע בן חנניא (מעשר שני
פ"ה מ"ט) אי צממה עניות יתבי ליה אמאי לא יתבי ליה נמי מעשר עני שהרי מעשר עני נתן לר"ע ומיהו יש לדחות דלעולם צממה
עניות נתן לו ומה שלא נתן לו מעשר עני לפי שהיו לו מאתים זוז דלוינו נוטל צממה עני כדתן צממה פאה (פ"ה מ"ח) אכל מעשר
ראשון יטול אפי' יש לו מאתים זוז דהא איכא למ"ד דלפי' כהנים עשירים צימי טומאה עניים יניחו ועוד דלא רכא ליתן כל ממנותיו
לעני אחד: ב"ת דקנסיהו עזרא. לא אשכחן צדקא דקנסיהו רק מצינו צעורא (נחמיה י) והיה הכהן בן אהרן עם הלויים
צעור הלויים ואיכא למימר דה"ק כשיצאו הלויים לחלוק צבית הגרנות יצאו לכהנים עממה וניהו לר"א בן עזריה דצמר קנסא דוקא
לכהן לא משמע מהאי קרא דליכא למימר עם הלויים קרא חלוקת מעשר ראשון משלהם דהא קנסא לא קנסס
עזרא כדמוכח צפרק הזרוע (מולין קלא): וי"ל דלר"א בן עזריה לא נמנעו הלויים מכל וכל מליך לזבית הגרנות לחלוק צממה כדלמרי
צנכוס דלמא איקרי ויהיב ליה כל שכן צימי עזרא שעדיין לא פשט הקנס שהיו הולכים צבית הגרנות ולכן נאמר שילכו לכהנים
עם הלויים ולמ"ד קנסא לעניים הא דכתבי והיה הכהן היינו צכהן עני ומשום דכהנים עניים שכיחי עפי לפי שאין כל כך עסוקים במלאכה
אלא צעודות צית המקדש וגם אין להם קרקעות נקט כהן וה"ה עניי ישראל למ"ד מעשר ראשון מותר לזרים וה"ר יוסף פירש
מכתבי (במלאה א) הביאו את כל המעשר אל בית האוצר דבית האוצר היה לשם שתיקן עזרא לתת שם תרומת הכהנים כדכתבי צעורא
(נחמיה י) וכיון שאומר להציא שם המעשר א"כ של כהנים הוא וקיימא לן (מגילה דף טו.) דמלאכי זה עזרא ולמ"ד לעניים נקט אל בית
האוצר משום דכהנים עניים שכיחי עפי כדפרישית אי נמי אל בית האוצר לא ליתן לכהנים אלא לחלק לעניים וה"ר אלתרן הקשה דצנכוס
עזרא (ה) משמע שהמעשר היה ללויים דכתבי ואלו כי מניית הלויים לא נמנה (להס) ויצדחו איש לשדהו הלויים והמשוררים כו' משמע שהלויים
והמשוררים היו חולקים ור"ן לומר דזה היה מקמי דקנסיהו עזרא אף קראי לא מוכחי הכי: **והאמר רבי יוחנן דברי הב"א אין ערער**
כו'. נראה לר"י דר' יוחנן עיקר דבריו על משנתו ולהכי לא קא משני הכא ה"מ היכא דאיכא חוקה לכשרות כו' כדמשני צפרק עשרה
יוחסין (קדושין דף עג.) ואם תאמר והואיל ואמתני' קאי היכי פריך מנייה התם וצפרק קמא דגיטין (דף טו.) גבי גט דלמא הא דקאמר ר'
יוחנן דלא מהיב ערער דהו"א היכא דאיכא עד אחד דמעשר דקמני מעלין לכהונה על פי עד אחד ויש לומר דהש"ס ידע דר' יוחנן אמסקא
דיבר דצמחלה היה קול ואח"כ צא עד אחד להכשירו ולהסיר הקול ואמ"ו צי מרי ואמרי דבן גרושה וכן חלוצה הוא דכ"י האי גוונא א"ר
יוחנן דבעינן שנים אע"ג דהעד שהכשיר והקול כמאן דליתמיה דמי שהרי העד גרוע מן הקול אי לאו משום חוקה דמסייע ליה לבעול
למחל שהרי הקול פוסל והעד אינו פוסל לרבי יוחנן: **י"א ערער פחות משנים.** ללפוקי חד דלא הו"א ערער אכל קול ניהו פוסל
במחלה בתרומה קודם שצא המכשיר: **ואתא עד אחד ואמר ידענא ביה דכהן הוא.** לא ציי למימר דפליגי אי מעלין ע"פ
עד אחד כשהקול פוסל דפשיטא ליה להש"ס דלא פסיל קול לכהן כיון דאיכא עד וחוקה ועוד דקול לא הו"א קרי עוררין:
ואכסינייה

צ"ד א מיי פ"כ מהל'
אסורי ביאה הל"ב די
סמך לאון קצב טושי"ע
אה"ע סימן ג סעיף א:
צ"ה ב מיי פ"ו מהל'
תרומות הלכה א
סמך לאון רכ"ד:
צ"ו ג מיי פ"א מהל'
מעשר הלכה ד:
צ"ז ד מיי פ"כ מהל'
אסורי ביאה הלכה
[טו] טו טושי"ע אה"ע
סימן ג סעיף ו [י]:
צ"ח ה מיי פ"א מהל' יב:

תוספות ר"ד

רשב"ג אומר וכו' רשב"ג
היינו ת"י פ"י ר"א שאין
לומר שבמקום עוררין
קאמר רשב"ג דמעלין
לכהונה ע"פ עד אחד
אלא במקום שאין עוררין
וה"ק נמי ר"א. ואס"ק
רב אשי דבמצטרפין
לעדות קמילגי ובמקום
שיש עוררין. והכא במאי
עסקינן במוחזק לן באבוב
דהאי דכהן הוא. ונפק
עליו [קלא] דבן גרושה
ובין חלוצה הוא ואחסיני.
פ"י עד שדבריו הקול אם
הוא אמת לאו ואחא
עד אחד ואמר ידענא ביה